

An Stoc

Tomář O maitle vā cūp i n-eagair.

SRAIT NUA. LEABH. 2. UINN. 3.

EANÁIR, 1925.

VĀ PIŞINN A LUAC.

MANGAe

Ir tomář cineál Saeóilse atá ra tipe reo anoir—an Saeóilse oifigeamail, Saeóilse an "Independent," puto a dtugamhre Saeóilse uipí, agur an Saeóilse nádúpca, san tráct aip émeálaea eile, ac ní fum vada a ráid le ceáctar aca aip amán an méid reo gupab i an Saeóilse nádúpca ip anna le mo ériúid, aipae ip uipí ip mó a b'i cleáctar agan, agur 'na teannta rin ní mait liom a b'eit ag dul in-agair ruit, agur rin é a déanfar Saeóilse vaine naé leanfa von tráighe nádúpca i deúprai teangan. Tá an oipead de tosa agur de roga na Saeóilse i gContae na Gaillimh for agur a mappas Eipe Beag agur Eipe Mór. Nil ann ac lā nō vó ó fom ó capaó Máirtín O Nuadháin ap Cluain na Mioltóis liom. Ní me an iao na Seiríum Ceathramha atá aip riubal i nGaillimh faoi látaip nō naé iao, ac, aip éuma aip dí, ba gheall le feap é Máirtín a mbead eipeadó 'na cúnite páistí aige, mar b'i an-éant aige aip déisead agur aip clampas.

"Tomář mé mo vóim leir an mbheiteam i vóiam, a Pádraig," aip reipean liom fén, "agur tomář reipean a vóim liom. Bí ré ag iarradó opim an ceirt a fágáil faoi péilbhára le péitítead, puto naé raih mire pápta aip a déanam."

I scéann tamall v'atáir ré vóim curu de na hannta a éum ré fén.

"Cuairt mé aip aonaé Spucaír leir an ngáibh agur aibartar agam aip, agur v'fiafhus feap vóim cé' raih mé vóil. Dubairt mé go raih mé ag dul vā vóil agur v'fiafhus ré vóim cé'n mait a b'i ann. Dubairt mé go mba mait é:

a fúil 'un piléip,
a abairc 'un róinéis'
a époiceann 'un róuma,
a éuro feola le n-íte,

Agur a éuro daimne le n-ól.

"Bfuit móran daimne aige?" aip rei.

"Tá," appa mire:
"Cuibh ap ríubh go Samhain Láin fúintí go Nollag,
Sphioncán go Féile Ógus, Mionnán ós annaip faoi éeann miora, agur gáibh ramhar annaip aip feabhar iao."

II.

"Bí mairgírtí rsoile a' cúnitearaet le mighin deirbhíne an tragairt a b'i agaíne blianta o fom. Tráthnóna amán támis an ragairt abaire pul b'i aon tráil leir. D'éigis leir an ógánaé a b'eit iptis, agur v'éigean do glanaid. Leán an ragairt vó, agur níor rtop gup léim an mairgírtí rsoile caol-abáinn a b'i ra gcomhpháraet.

"Sagairt tú gan munaó," aip reipean.

"Dá méad é do éuro Larone

Tus tú reáppa fúmpa

Mar b'abairt com faoi madaid

Fárrniseann Dia ran gcomhange

Agur nil mire bráite agair

Aé mar opt tá cúniam múnime

Do mba fada duan do Salpa."

III.

Ceirt a éup ragairt opim agur mé ag dul an b'ótar

Aip feap naé raih aip meirge ná mpeartha eolair

An ag dul éuis teac fúirse atá tú le cum an tráthnóna

Agur le fanaet go marim ann go n-ólaip luac eóta?"

"Cúp mé ceirt eile aip annaip, a Pádraic" appa Máirtín, "T'eo an fpeasra tuig ré opim:

Cé'n reil atá agair ra i ngnótaí Easlaire den tróit rin?

Pórfann feap a mbeadó mpeartha brós aip aip oipead le feap 'mbead culait den ór aip."

"Béil tárta mé an oróeé éeana" appa mire "aip tráid Óán Móiré

Ag an Lánamhán ba teipe a b'i in m'elour

Bain tú teipe fiéad amáe vioob-ran aip

an tairne

Agur rsilling von éléipead, an feap naé raih i látaip."

Béil "appar' ragair" má Bain mire teipe fiéad vioob amáe aip an tairne

Agur rsilling von éléipead, an feap naé raih i látaip

Fuair ré tráí fiéid gmi ó n-a mactair

Agur b'i turá aip an mbanair, a bodaí,

Gup éigis an lá opt."

* * * * *

"Faoi déipead," aip rei Máirtín:

"Sgáip mire agur an ragair le céile

Agur má b'iomar ag aipann jinneamair péitítead."

T. OR.

AN CÍALL.

Bí feap ann fad o fom aip ainn vó Pádraic Óaer. Bíotu ré i gcomhuridh dul tapt a' teaptal na tipe a' déanam filíopeadá, amhrán a' pann. Bí fáitíor móir an Saeóilse vóine, mar b'eansat ré amhrán cainte óuit a éupfead vroch-éail opt go fada a' go seap.

Don lá amán, buail Pádraic Óaer ipteac i otead móir. Ní raih inr an tig reo aip bean an tige a' b'eit nō tráip párt. Bí an feap aip an meara a' vóil b'eitídeac. Níor éait an bean pbhléid aip b'eit le Pádraic Óaer. Síl ré gup troma eicín eile b'i ann. Aé vā mbeadó fíor aici gup é Pádraic Óaer a b'i ann, ir é b'eadó ma vóine móir aici.

Níor a támic an oróeé, cuip ré Pádraic ma cónlaú aip leic an teallair. M'ánam aé go raih feaps a' fáit aip mo vóine bocht. Támic an feap abaire lá'í n-a b'áipead. Tus ré tuairim aitne gup é Pádraic Óaer a b'i ann. Cuairt ré amáe éun na páipe agur tus ipteac leir caora móir óub. Marbhuig ré i'í b'fuit ré i'í tus ré a' fáit fén vi to Pádraic Óaer. Níor a b'i an b'eile vó ite aca, jinne Pádraic Óaer pann a' dulairt ré:

Náe mairg naé nglacann ciall
Ir naé leigean ríuan le n-a gú,
Anoir ó támic an ciall
Ir mait an biaú an éaora óub.

E. MAC S.

NA SSRÍBNEOIRI.

Tá an pear easair as iarráid ar na SSRÍBNEOIRI, le n-a vtoil, a scuio tréacata a seolad éungs so luat.

ÓRÍSIO NA SÁORNA

Ví mé marim Domhnais

'S mé b'mónaé tinn go leor

an ceathramhád lá ven fóghair

Níor géill mire do m'úcaid

Do plúcaid ná do éeo

O cùimníg mé aip plúp na mban

Ví róimam ra baile móir.

Mo ghrád-ra tú a Órísio Ni Sáorna

Ir tú an ní-bean aip na mnáib

Níor a v'olainn féin an enaigín

'Si b'earfachd dom deoc lán.

Níor a cùimneocáinn dul vā hioe léiti

Ní déanfar fum ac gneann

Ir tú mó ghrád go m'éaga tú

'S trá bláthára or a céann.

Ag dul ipteac tapt Muig inir vóom

Ví 'n tuile móir a' trághaúd

Cáraid beanín maighean liom

'Si b'i a' gúl go hárto

Pill agur cuip fál

Aip an páipe a mill tú a' réir

Aé níor i'ceap na ba an fáraí

Ní b'ionn tráct éori aip b'eit aip an feap.

Cáit mé'n gennipeadó anuairí leat

'S déanam gennipeadó aipist go héas,

Do to Órísio aipist go héas

'S do do déanam amáe dom fén

Tá locht beag aip do déanam agam

Agur neamhion eile 'am opt fén

'S ní b'órra mé go vóacat (vóagat) tú

Mar b'fága mé tullearó rppé.

Bíodh mo cónra déanta leat

De tosaíodh na gceap ip na scéal

Seán Ó Caoldáin i Muig inir

Bíodh ré rníomhá ón a láinn

Bíodh mo éoc 'r mo níbín gléarta leat

Ir go ní-ðearf ór mo céann

'S v'á'í déag te mná Muig inir

A' caomeadó or mo céann.

Cámonn mac Giollaobáin,

Acaili Beag, a ríomhó fíor é.

SEAN-PÓCLA.

Ir goipe cabair Dé ná an dorar.

Ir feap air go deirbhíneac ná go b'ráit.

Ir feap air go deirbhíneac ná go b'ráit.

Fágann na ba bár fad'or b'fíor an feap a' fáir.

Na tabhairt an t-éan atá in do láinn aip an éan atá aip an gcearaib.

An té naé gennipeadó ran b'áipead ní b'ame ré ip an b'fóghair.

Ir feap air leat ná meat.

Ir feap air níce aip ná vroch-pearam.

Dá fada é an t-ól ip taip a déipead

Ir feap air níce aip ná vroch-pearam.

Ir congnáin do b'fóig b'fíor-iall.

Ir beata vā gáe níle vóine a tóil.

Teagann mairt aip cáiptoe, agur gáibh aip fóisí.

Ní círeótheap an fírmhne ó feap déanta na mb'íegas.

COLM O STUNTOÍUM.

Déanamh an Domáin

(Ari Leánamhaint).

Ír iad na cappaigreacaé carbónaéach an ceathramh aicme. Oíche reo tá na cappaigreacaé i n-a ófhlí carbón níor fairsinge ná aon túil eile. Ír móír ír fiú iad mar a óbháir tmeacá agur ola túinn. Ír féidir a ndéanamh ó feiceál ír na poptaéach i láthair na huairé reo fan áit a leagtar anuas leabtaga de éacnaé agur de lúpfa feoróte ari épnacáe fuair flúic. Sínteap mén te Rin agur, má leagtar cipé nó Samaná ór cionn na mónta agur rean-ualacé tuig, thom de cappaigreacaé ór a cionn rin, déanfar gual den móim fá ceann na milliún bliadán. Cappaig éarbónaéach ír eadó gual.

Na gual atá agamh anoir mar a óbháir tmeacá, ír amhráu a pinneadh iad ve épnacáe agur de lúpfa agur de gárra a ófáir na milliún bliadán ó fion le linn na Ré Suail-veirtige. Do lobadair rin i bpoptaéach ná ari ginnéall loé agur, tar éis rin, teannta iad fá meádám na scappaigreacaé a leagád anuas oíche.

Tá cíng cimeál gual ann:

1. Gual donn atá vos agur san bheit comhrean leir an ngual dub. Tá ré ari níor rpaoraí (nó rpaointe) mónta.

2. Gual dub a bior dá vós agamh ír na tigé. Tá ré dub, cnuaidh, ro-ópníte agur ír é i mó a pinneadh fan Ré Suail-veirtige.

3. Gual gáile (nó gual connal) ari a ndéantair gáil te rólur do tábairt túimh.

4. Sainne ola, cimeál gual i na mbíonn euro mait te épné. Nuair a téittear go mall é fágtaí ola ari.

5. Gual neamh-láppaé ná antrocaid, an cimeál ír mó a ófhlí carbón ann. Díreann ré níor mó teara ná na cimeáil eile san láppaí san deataé agur tá ré do-úearsta.

Ír é ríomhád na scappaigreacaé mbunúraé agur leagan a manáis i n-áiteáda eile ír ríocair te déanamh na scappaigreacaé dtáinigte .i. cloch sainim, cnuada agur cloch ari.

Cé an éaoi a mbogtar manáis na scappaigreacaé mbunúraé ó áit go hár!

1. An gaoth. Séroeann an gaoth na Spáinni ír éadorthuime i bhfao ón áit agur an níomh tuiteann ríao agur ginníomh ríao cipé. Fágtaí na píora ír mó 'na gclóca agur 'na mion-clóca agur caittear iad rin te péir a céile de báirí na báirtige agur an sainim dá péiread 'na n-ágaio. Séroeann Spáinni an éaoi ari an talam so teacth dóibh go dtí an fágtaí áit a ndéanann ríao dumáic.

2. Áibne agur ríota. Iománpíreann ríao reo manáis na scappaigreacaé mbunúraé i bhfao no i ngearrí de péir meádám an bprúrsaip. Réabtar daisíeo cappaigreacaé ar taobh an tréibe agur teiltear go fórraé le fánárd na hárna iad. Gluaireann mion-clóca so minh péir ari ginnéall an tréibe so ndéantair púdar óiobh ó bheit a' cuimilt dá céile. Sguabtar spáinni sainim éar an níomhneall so teacth dóibh éam ionard a ófhlí laochair an luar an tréibe i fanann ríao annamh ina leabtaga sainim. Téigeaní na Spáinni ír minh níor furto leir an tréibe i. iad mallú don tréibe, tuiteann ríao-ran fíleirí ari iad go ndéanaro leabtaga cipé. Ír minic ginnéall de gárréal ná de Samaná fan áit a ófhlí luar móír fán tréibe aé cipé fan áit a ngluaireann an t-uirge so mall péir rocaí.

3. An fágtaí. Díonn tonnta na fágtaí as ionraíde na talamh i dtáilimh. Le linn Sáipréine agur anfao, gluaireann na matómná agur na fáganna ípteac fá Seapraí ó'n teigrí móír agur ríteáil ríao bun na n-alltaé amach. Annamh tuiteann báirí na n-alltaé anuas ari an scleacá. Díreann na tonnta na cappaigreacaé a tuit agur iománpíreann fíat na fágtaí an bprúrsaip le cládach. Tuiteann na cloch fan áit san fágtaí agur sínteap túimh óiobh; an Samaná fan áit a ófhlí níor mó fágtaí agur aóbháir cipé ír na cuanta ciúine ná aéar beag amuis ón

scleacá. Teanntaí na manáis reo ve péir a céile go ndéantair cloch Samaná ven cipé, cloch Samaná ven Samaná agur Sínteap cloch ven Samphéal agur ven túimh.

4. Tá veire iománpíreann eile ann atá níor do-feiceála ná iad rin. Na manáis cappaigreacaé a leágtar, iománpíreann an t-uirge iad go mbairiú amhráche, plannodai agur oibhí ceimiceacé ari an uisce iad. Tá a lán amhráche agur plannodai ann a ófhlí réaclaí agur plaorga de carbónáid aoi aca. Aír an uisce a danteap an t-aoil rin. Aír ófáigil Baird tona hainmíte ná plannodai ú, tuiteann na coda cnuairde so tómhí agur sínteap leabtaga de cloch aoi vio. Sínteap pointí cappaigreacaé de coda cnuairde na murgán agur na bfeirteacé mbeas mbideacé ú, dír aínn radioláip agur diatomaí. Sínteap leabtaga forrfataéa den forrfáid aoi atá i gcnáimh amhráche.

Síomh na plannodai cimeál comh-aicmeáctha eile. Díneann ríao díocraí carbón ari an aer go ndéanaro a gcuir fístín de. Mí lobann fíocair móír vio. Tá an carbón annamh ari an aer.

Oibhí ceimiceacé ír ríocair le cappaigreacaé eile. Sínteap cloch aoi áitíte de báirí carbónáid aoi do tuitim anuas ari uisce tobair ná fíocáin. Mí tríomhúiseann cuanta den fágtaí, fágtaí leabtaga rílaimh i ndír ari an uisce a gáilliu.

Díonn na cappaigreacaé bunúraéach dá ríomhád i gcomhartha aé, de péir mar ríomhád iad rin, díonn cappaigreacaé plútónaéach ag bprúsaip anfao .i. cappaigreacaé a pinneadh go doimhín fá uaéatar na talamh agur atá ari leágtar. Díreann ríao amach ari an uaéatar go minic go ndéanaro rílach tmeacá agur go sclúdraisgo an talam le lár.

Tá uisce agur gáile ír na cappaigreacaé plútónaéach rin agur, de péir mar báirí ríocair te déanamh anfao go sainim ríao uaéatar iad, áit a leagtar anuas i. a scuireannua motal iad iap bprúsaip doin uisce. Ír mar rin a báirtigeair na ríomháiní motal le céile ari éaoi go mbíonn balaéntail ag an tume ari iad a céardáctha agur a scaptaí ari an talam.

[An Ré Suail-veirtige, the Carboniferous Period. Gual gáile, gas (or cannel) coal. Sainne ola, oil shale. Gual neamh-láppaé, anthracite. Sílceacé, silicious. Múrgán, a sponge. Radioláip, radiolaria. Diatom, a diatom. Forrfáid aoi, phosphate of lime. Díocraí carbón, dioxide of carbon. Fístín, a tissue.]

(Leanfar ó reo.)
Seasán Ó. Mac Énrí.

An "Lucania,"

Már mait leat ROTAR mait a pinneadh níomh ríomhó éam
Dóimhíll ua huacalla
imhíns nuaódat.

Már man leat ROTAR
mait a céannacé, ná már
man leat deir a cipé
ari an gceann atá agad
téigis go dtí

S. MAC AN BÁIRÓ,

An Céarnós.

1 nSAILLIMH.

TEAC NA H-OILÍ

SRÁID NA SIOPAÍ,
1 nSAILLIMH.

Cuiridh le déantair na Cultaí ó 70/
hípeann 7 rábáil aifgeau. | go dtí 130/-
an Sean-teac.

A cuimhneáil ari bun i 1864.
Tae, Caife, fionta, Uisce Beata,
aír fíobhar

O LÉANACÁIN,
an Céarnós, : : 1 nSAILLIMH.

DIARMUID Ó DONNABÁIN

SEODÓIR 7 CLOADÓIR.

SRÁD LIAMH, NA SAILLIMHE.

MAC CAPRA 7 A CLANN MAC

DATADÓIR 7 DEASADÓIR,

SAILLIMH.

COLAISDE NA HIOLSSOILLE,

1 nSAILLIMH.

Craobh de lóis-rgoil na hípeann.

Árho-oitseádar le fágail innti ari na híol dántaí, iorai ceangáca, ealaúam, trácht 7 ceannaisgeáct, ealaúam an leisir, reiléanacht, 7 innealtóipeáct.

Téarmas Seapára ari leit
fa comháir iorai rgoile.
Le sac uile usdáir a fágail ríomháitair as
an meadráinairde.

BRÓSA NA LAOI,
NA BRÓSA IS FEARR LE CEANNAC
AS
SEÁN Ó LAIÓE,
1 mBARR AN CALTA, 1 nSAILLIMH.

An Teac a ófhlí clú ari le hagair
Tae, Fionta, Biotáilte 7 Intíleab Cíge.

M. BREATHNAÍC,

SRÁID ÁRTU NA SAILLIMHE.

Béar ÉIRE Láorí má díonn Clainne Saedéal
Láorí. Icíní an feoil aí feapp agur
tá ri rin le fágán ó
O FALLAMAIN,
Sráid Seata na Mainistreach, 1 nSAILLIMH

Tomáir MAC SEOMÍN

SRÁID DOMHINIC,
NA SAILLIMHE.

Tocha na feola de sac cimeál.

S. YOUNG,

GANTÓIR UÍSÍ manáis
ceái iarðe biontaithe 7 fionta
SRÉ O MUIRE NA SAILLIMHE.

teabair

Tá tocha agur tocha na leabair ir feapp ríomh
Sáeóilte agur Béarla—le fágail ó
máire ní rasallais.

87, Sráid Uaé. na Díreáise,

1 mbaire atá cliat.
Fág liorta usáid.

AN T-ÁTHÚ TÍS UI CLÉIMÍS

Cá O Cléimis ḡ Com a' tabhairt cuimhne
vuit a teac go dtí n-a riop a go
bfeice tú an Lárgaime móri atá riad a
tabhairt uathu in gach earrád, Lárgaime
a béal le fágair uathu ari fead
cuairim'r páistí fór. Ní féidir a chum a
cúir ari gach roinn den earrádlaim ari
fao i gcurioeact, ac níl lá vás níabha
taigt naibh bfeice Lárgaime éigin i ní
éigin vás tabhairt ḡ earrádlaict earrád
vás cup ari fágair. Aí an scuma reo,
rul vás dtí iobair béró an Earrádlaim
ari fao a' tigseact de réip a céile ari
an gComháin Nua. SAORSE
EARRÁD ḡ méadú a n-éagsam-
lacta.

THÍ NUADA PEASRANTA A'BHAINT LEIR NA GNOTA REO.

Níl baint ná páirt ag Tíis Uí Cléimis
le aon comhluét Saranáe, ḡ ari geao
éigeanach - cuile píginne de - atá vás
comhneal ruar. Marí rin a vís ré go
vís reo: marí rin a béal.

Seo giotá ari viseagha a tús na
Ceannádóis Tíis Uí Cléimis don
Cinnípe Nua, Seán F. MagUírón (a vís
go vís le goifidil tíg Sil Dhoim i Spáid
Mhuirbhean), a'fáiltiú noimh: Cúin
ré átar móri opaann cloisteáil, ar
treáchtáin reo caiceád, sup togaóth
ari luét Cinnípeácta Tíis Uí Cléimis
ḡ a Com. marí Cinnípe Tioncuip, ḡ go
bhus na gnotá go homlán fá dō
comhailpēt ḡ do comhliocar. Taitim
ré linn freisin go mbeiró an comháin
nua reo i bpróim, ré rin, Deasán
Dháibhige aíur Díol ḡ Ceannáe ari
Ari geao-ríor, marí tá tu cap éir
mírean vúinn, ḡ go bhus oru tugá
aíur do do Ceannádóis go scaitfean
marí go dornam a chuaicteáil leir an
Earrád ḡ Nuáda ḡ Feárr a poláit. B
Béró aísaír muintipe na híigeanann
faoi opaann marí gheall ari com. raoip
tá opaigthe aíur vúinn a díol, ḡ
vénfamairi den Earrádlaim álainn
reo deirimpeact o'feára fáil ari an furo
i gCeannáiseact Ráthair ann. Sul
vás dtáimis tu fém, bí eolur aísaír
ari do gheanámlaet ḡ do émeáltar don
muintipe atá aísaír fút, aíur vénfamai
lion gnotá an tigse reo le vúthact
tonnair a gceann firne do gongnam
vúint leir an átro-cúrpóir a chum tu or
ari gcomháin a amphiú.

Seo giotá teacáim ari leitip a
cuipeadó i n-éintig le bionntanar a
tús cuso de Concháontóis óga Tíis Sil
Dhoim do Seán F. MagUírón nuair a
vís ré a' fágair an tigse rin:

"Sád furo aí tígis tu láim or a chionn
d'éigis leir cap dám, ḡ ré Teac Uí
Cléimis an épaobh mullaig a béal optu
ari fao. Ní béró ra méro rin aí
luádraotair ari a neadhma tú de mait
t de émeáltar. Ir aoráinn don lison
gnotá atá ari fán maigírtír ḡ feárr
tir émeálta vás cuipeadó eolur fáin
ari. Ba mó da cornáil le Áctair tún
ná Maigírtír, ḡ támair a' catú 'do
dúair marí béal clann i nuaír a
n-áctair. Slac, le do toil, an coim
airgír reo marí feoif cùimhne."

Ó CLÉIMÍS AGUR A COM., TEORANTA, SRÁID UÍ CONAILL, BAILE ÁTA CLÍAT.

STOMTA AN MHALÓIDÍS, I nGAILLIM
DRÓSA SAEDEALACA.

SAC RUO AR FEABHAS.

MAC DÁTÓ

Imrean nua ari an rean-réal a tús
TOMÁS O MÁILLE.

Fá réip ari aíur le fágair
COMHLUÉT OÍDEACÁIS na hÉIREANN,
89 SPÁID AN TALBÓRÓIS,
BAILE ÁTA CLÍAT.
SGILLING ATÁ ARI.

SÍOLTA AR FEABHAS,
AGUR GAC A OÍTEARTUÍSEANN ÓN BHEILMÉADRA
LE FÁGAIL O
MAC OSSAIR,
I MBÁRR AN CAITÁ, I nGAILLIM.

CAE, FIONTA, VIOTÁILTE, CUILE SÓPTE AR
FEABHAR.
MIÉADL BREATHNAIC,
AN CEAPNÓS, I nGAILLIM.

AN SÁOCTA ANIAR.

A RÉMIOS

TOMÁR O MÁILLE.
LE FÁGAIL O
COMHLUÉT OÍDEACÁIS na
hÉIREANN.
THÍ RÍSILLEACÁ ATÁ ARI ARI.

DUINE ARI BÍT A OÍTEARTUÍSEANN "AN
STOC" UAIRO, NÓ ARI MAIT LEIR FUASRAÓ A CÚP
ANN, RÉMIOSAÍR RE ARI AN MBAINTEOIR.

TOMÁS VIOLÚIN,
COLÁIRTE NA H-LOTROÍLE,
I nGAILLIM.

THÍR AN BPORTA - - 3/- RA MBLIADAM.
" " " - - 1/6 RA LEITBLIADAM.

MARÓIP LE GAC ÁDÓBAR RÉMIOSAÍR A TERDEAR
RA BPÁIRPEAÍ CUIPEAÍ RÍSEALA AG
TOMÁS O MÁILLE,
COLÁIRTE NA H-LOTROÍLE,
I nGAILLIM.

*****
AN STOC
*****

EANÁIR, 1925.

SAIMÉAP RÍASLAIC NA SAEÓILGE

Seo Saiméap Saeóilge a chum pól O
Coigilis, B.E., ar Coláirte na Tríonóire
le céile. Saiméap maité é do réip na hainmíre
atá ann. Tá duaró ari leit aíge. Go
utugann ré comhíom na fíonne do Saeóilge
Connacáta reacár na Saiméap eile a bior
ag imteacht, aíur rin buntáirte móri.

Déan ré ra néam nádú supb éartó ip bunaíod
don leabhar an Saeóilge ip feárr a labharáir
i gConnacáta ḡ ir na cúngí eile com. fada
ip tagair rin leir an teangairt lítearó. Níl locht ari an méro rin. Déan ceara i an
Saeóilge ip feárr? Níl ceara inmreocáir vúinn
ceárt i an Saeóilge ip feárr? Níl ceara
chum a tágair an té atá vás imrean vúinn
go bhus an ceapt aíge. Níl laoi na leitip
ra leabhar reo ari éairí ari bít le aon furo
den tróit rin a meadú ná a béalbhá, cap
éir go mb'fíordí a gcuir ari fágair.

An céad puto a tágair vúine fá deara ari
an leabhar an leagan airteac atá ann
ari an mbhéicír fóilair ná fubrtantais (tá,
bí). Cé Ófáidhann ré an 'ó' atá aíge ip na
focla 'bólím,' bérdear, béróinn,' " a
mberóiríosp," ná aír, marí Saeóilge Connacáta
atá ré a' ríspioib, cé'n fáid a gcuiméann ré
riar 'bólím' l' cap éir sup-mio atá aíge
in gach bhéicír eile a bfuil guth ná conron
caoi ma deireadó (l. 107, 108). Caiteann
ré an Mothó fóisúrteac (ná Fionarsaé) ari
an gcuiméap ari fao gán aon usdair ḡ
cuiméann ré "Optative Mood" ipteac ná
dtilleann ma áit.

Tá go leor leor gcuiméap a' tigseact
amaé ari an raoisal reo, aíur b'feann go
móri fada vás gcuiméad luét a ríspioib
tulair le chum a tabhairt ari an furo atá
na "cainteoipí ip feárr" ḡ na "ríspíbheanoipí
ip feárr" dámhá. So háitriú, má cuimtear
eolur nua riar i leabhar den tróit reo ní
móri usdair fáig a bheit leir. Cuirim i
scáir: cé bhusair ré "Máire Búrpacé" (l. 179)? ná "Túinne Máire Blácais"? Níl
cé bhusair ré an leagan "Cé é aoi a
buailear Máire an t-árat?" (recte "cé'n
é aoi a mbuaileann"). Tá freirm, l. 88
"an áit a buailear tú an boro," ḡ "an
áit a mbuaileann tú an boro" le hair a céile
com. maité ip vás mb'fíordí gac aon ceann
acu a nádú le ceapt; an locht céadna ari
l. 87.

Tá a lán leaganáca camte ra leabhar
nádú bhusair a' luigead leir an gceapt. Cuirim i
scáir "so mait é vuit, a Séamair" (l. 87), ran áit a bhusair "so mba hé vuit"
i scéart. "Níl na ceapca fhaoisg bán i
n-éinn aet bheann fiaid bán a
n-ateacáib eile" (l. 186). Tá
éir ari ríspioib ari an scéart reo (éimí,
vi., l. 50-58) níor ceapt go mbeadó amhríoch
den trágar reo i leabhar nua-amhríoch.

Maróip le amhríochá, tá na lochtá reo
ann: l. 173, "Éaman," i n-áit "Éamonn,"
"Spáine" (175) i n-áit "Spáinne,"
"Feárr" (173) i n-áit "Feárr" ;
"Tailteann" (169) i n-áit "Tailtean,"
"Tailtean"; "Feoir" (169) i n-áit "An
Feoir." Tá a lán valta ag "donaé
Tailteann" ran áit ari ceapt "donaé
Tailtean" a bheit.

Maróip le amhríochá, tá litriú aíge ná
ríspioib i n-aon trean-leabhar, ari nár
"nádú leigíod Dia" (81 i n-áit "nádú leigíod
Dia"); 7 fúimeadá marí "Connacáir" (l. 119) ḡ marí rin atá cap a nua.

De níl fíor éor ari bít, cé bhusair ré "Ir
É Éipe ari tóir," ná cé'n cainteoipí maité
ná ríspíbheanoipí a marí rin aíge?

Sé a laigead ip cónír don vín reo
Saeóilge Shan a fágair ag an vín a tiocfar
ma viaró. Vás amhríocháig vás bhusair
an ríseal fá látairí ip fíordí rin a vénanam. Ip
cónír vás gac vúine a feadfar é curiú le
n-a vénanam.

Cé ir moite ve roimh maité cló-locta,
tá cló vear ari an leabhar reo. Ceatair ip
ré pişinne atá ari. Cló-oibhéacá Óún
Dealsan atá vás cuman aí.

RÉAC!

DI CMINTE ḡ TÉIGIS IRTEAC GO
BFEICE TÚ A BHUSAIR DE :

EADÁC LE H-AÍSAÍD AN SEIMHIOD
LE DÍOL GO HAN-TRAORÍ AG

TOMÁR MAC SUIBHNE, I nGAILLIM.

Níl aon triopá ip n-cúigí a bhusair níor
earráidé Saeóileatac i fágair ann ná ag

A. MOON, TEORANTA,
A díolair cultaí feárr, hata bán ḡ gac aon
trot Éadairí feilear o'feárr bean, ná
páirve. PIERSONTA ESLINTON, i n. illim.

AN ÓEINNÍN LUACRA

Agur a éairín rsgot na luacra,
Ir truaig siom do bheart ari lá,
Náe ótiochá liom ari uaisnear
Faoi bhuaé na coilleád ir gluaise bláth?
Sagart ní bhuséig rsgéal ari
Ná éinneacá dá bhusil le fágail,
Ná so utaga caint von céirígs
Agur Sréisír von ton duibh bheas.

Nil rtoca agam ir nil bhos agam
Ir nil rtóil agam le go rutóinn rior;
Nil mo bhríte ari fósannam
Agur, dár nómhn, tá an pluio san fise.
Nil dá bhrínn ari an domhn móis agam,
Ir go bhrínu oípm lóra Chriort,
Ir tá lán de mháinib na n-órtas
Sa thír oípm faoi luacá na vige.

Agur ní meallfa tú mé, a bhuacail,
Le do éluamhdeacáit ir nil gáit duit ann,
Ir a liaéta eairín rtuamhá
Agus iomáin ualaig is dá ghabail go fann.
B'fearr liom a' baint na luacra
Agur dár tuarad go lá mo báir
Ná do leanbheit ari mo gualann
A' cup do tuairis is fan tú le fágail.

Seall tú gini is punt dom,
Agur b'í dún oípm beit 'cup' na ceann,
Culait ó donn go huaétag
Agur gúna den tríoda bán,
Sin is a teaéit ari cuairt agam
Sac tráthnóna is sac mairim bheas
Le luac mo bheinín luacra,
Dúr a bhusair mé dá earronáip.

Ir naé olc an congantóir dám-ra tú
Lá an fósmais is mé a' baint an línn?
Do fíreacáit lá an tháirta,
Níosibh ádtamhá tú a' cup an tril.
Ni d'éanfaidh cuáé ná rtáca
Mar d'éanfar aon feair ri thí,
Agur a mic Muire is a Ríg na ngrártá,
Cé'r b'áil liom beit meat do éonn?
Colm ó STUNDÚIN,
Leitir Móir.

A' cupi irtéacé é.

(Tá an t-ámpáin rim go díreacáit, focal ari focal, mar tá ré i n-Ámpáin Clainne Saebeal, l. 98.—F. An Stoc.)

TOMÁISEAMNA.

Cé'n taoibh den éupán a bhusil an lám ari.
F.—Taoibh amuis.
Ceapó ba mairt leat a cup thí éáca milis.
F.—Do éuro fiacal.
Cé'n éuro den bó is amuis.

F.—A séim.
Cuairt mé ruair an bóitín agur támis mé
An bóitín agur tug mé an bóitín
Ari mo dhuim liom.

F.—Óréimis.
Teachtaíre beag ó teaé go teaé, ir bionn
Ré amuis ran oróche.

F.—Bóitín.
Lán báir do ádtamhá 'sur san mairé cam,
Ná díreacé inntre.

F.—Minni fáid.
Colm ó STUNDÚIN,
Leitir Móir, Conamara.

TUASAIÓ DUR SEUDÓ ÁRAÇAIS DO'N
CUMANN SAEDÉALAÍC IS FEARR
AN CUMANN IDÉRNAC INSÍURÁLA
TEO.

I n-ASAIÓ TOITEADM AGUS COITCINNE.
Phiom-Oifig—48 & 49 SRÁID AN DÁMA,
AT CLÍAT.

NÁ POLASAITE IS IOMLÁINE LE
FÁGAIL.

LEABHAR NUÍ

EITNEACÁA AN SRUIM.

Seo leabhar dear rsgéalta a támis amacá an lá ceana. Sgéalta spinn is mó atá ann. Maroip le rsgéalta greamhára is doiliú is aon a impean. Níor móri leap a baint ari sac uile fean-leagan cante & leatfocal a bior a' foishant go montoamhail do luéit imprise rsgéalta den trásgar rim. An té naé noéanfaidh é rim buidh é feasaéct "Fír an Sgéilín Spinn" aige é. O'éigis leir an usgair reo go pi-ceapt. Ir pi-mairt an torac an leabhar reo. Sé an locht is mó atá ari an éaoi a noéanann ré atéigíoppa nó atéumairi ari éuro de na foila. Ari an scéad leatanaé den rsgéal (l. 13), tá "ta a fior a' o" aige. I n-áiteacáa eile "ta 'or a' o" a bior aige. Ní chuirfeadh duitne ari éigin é rim, mar ní leithí gnáthach é. B'fearr "ta 'r." Tá dá taoibh ari an n-áit ari leatanaé den rsgéal (l. 13), tá "ta a fior a' o" aige. I n-áiteacáa eile "ta 'or a' o" a bior aige. Ní chuirfeadh duitne ari éigin é rim, mar ní leithí gnáthach é. B'fearr "ta 'r."

Tá dá taoibh ari an n-áit ari leatanaé den rsgéal (l. 13), tá "ta a fior a' o" aige. I n-áiteacáa eile "ta 'or a' o" a bior aige. Ní chuirfeadh duitne ari éigin é rim, mar ní leithí gnáthach é. B'fearr "ta 'r."

Pilip O'Sormáin & a Com. a éupi cló ari an leabhar reo agur tá rim d'éanta go dear rnuirte ari. Ag Comhluét Oideacair na héipeann atá a éup amacá.

CNOC NA N-ÁTHA.

Sin leabhar dear eile atá tar éir a tigseacáit amacá i. "Cnoc na n-Áthá," éuro a m., a rsgéasach Miéal Dheathanaé & a éupi an Oí. Mac Énpí i n-eagair. Tá or cionn céad leatanaé de Saeoir is ari & tceannsta a céile ann. Tá an t-airthíu d'éanta go han-mairt & is a' dul i bheabhar atá ré le sac éuro. Dé 'na d'éirí rim ní fíodaró an leigseacáit cup ari a ceann ná ari a éumhne sup rsgéal Déarach a b' ann ó túir. Tá rim de locht ari sac uile airthíu. Ní fágann rim naí-áitneamhán ari júid oifeadh de Saeoir Coir Fáiríse a beit ari fágail ó feair-beannaéit Dé le n' anam—a b' i n-don a cuíteá i dtoll a céile go mairt.

Tá pointí beag ra litríu annróe & annrói ab féirí a ghlánaid. Cuip i scáir, b'í thír móis ag an usgair ari—i' ró noeireadó na mbíniatai an áit a bhusil usgairpár éigin leir & an áit naé bhusil. Mar fáimail: "naé bhusacair na hiongantaip" (l. 392 (naé bhusacair)) "ó éualáit ré" (l. 393 (1. éualáit); "náir mairtú Dia" i n-áit "náir mairtú" "muna ndearnáit ré" (l. 427), &c.

Ir móis an feall freisin sup éupi an t-usgair "leigear," "leigir," &c. i n-áit a mbead "leig mé," "leig tú" i gCoir Fáiríse, mar éupi reo ar go minic do ré & do éol na cainte.

Tá pointí eile freisin gan ghlánaid, m.f. "tarán" (l. 497), i n-áit "tarann," "crúán" (l. 492-crúán).

Tig Uí Sormáin, Saillim a cuípeadh i gcelo é, & tá an clochála d'éanta go han-mairt. Ag S. O Dubháis, Baile Óta Clíat atá a éup amacá. Leat-cóipón atá ari.

Ó CUIMÍN & Ó BREANAIŚ.

IS SRÁID NA SIOPAÍ.

I N-ÁTHAILLIM.

AN TEACÁIR REAMH LE HAIGHAÍD SAC RÓNT

An teaé is feair le haighaíd sac rónt
Tróigéann & d'éantáir iarrainn.

Datanna, rsolta, páipeadh dalla, &c.

TUAR-MIC-ÉADAIŚ

AN DÁS.

Stao na daoine go léir den éant a b'í ari bun acu le linn a b'ul ipiteacá pan geill tóibh, agur támis cuma fáitceacá óláthairnta opchu. O'aitneocád duiine go rabhadair ari fad a' rmaomeadó ari an aon júid amáin, an Dáir, agur go mbroisír lá eicín faoi'n gcluaim marb úto i n-éintir le na n-áit-saoláta a éairí real leo ari an raoígal reo a' cheabádó agur a' foirneadó, a' thriof leir an raoígal agur an raoígal a' thriof leo & a' fágail an ceann-r' feairí opca go mion minic.

An fad is b'í an uair d'á d'éanamh b'í euro mairt de na daoine ari a nglúiní of cionn uaire a n-úime fém a' guróe 'r ag ornaisil. B'í euro eile acu i na rearbam go tlúit taip timéall na huaise; euro eile i na d'opta a' rmaomeadó go domhain ari an lá a tuibhpairír fém cuairt ari an tis aipiteacé úto, agur ari an mbriúteamhnaír a tuibhpairde opchu.

Típ naé raiubh fior ag éinne ari d'ruim talmaná cé raiubh rí ruróte, agur náir támis éinne ari air ariamh aipci le mpreacá d'úimh tréite agur bealaíse na tíre rim.

B'í nomint eile acu a' ráid go mba rannacá, uaidpreacá é an dume, agur naé raiubh feitice beo comhána leir; go mba beag an feitice é ari veipeadó típ tall, agur go mba beag é piap a cair.

Níl dume d'á feabhar naé ghealéann le fáitcefor le linn do rmaomeadó ari an mbáir, agur tá an cineadó daoine go léir roip mairt 'r ole is cuma cé'n na rmaointe ná an ghealéann atá acu ari aon intinn fá'n mbáir, agur 'ré an t-aon júid amáin a bhusileadair ari aon intinn faoi. Ir aipiteacá é an bár, agur is cineára é ari bealaí. Caireáid raiubh agur raiubh, bocht agur nocht gheilleadó úto. D'éanann ré sac dume mar a céile, cineáraíseann ré sac cineál leisir, agur tiomáineann ré sac dume ari an mbóthair céavna, fágann ré an raoígal reo daitte le tilleachtai beaga, Laga. Díonn ré ma éion-triúcaí le thriof agur clámpair, atáigéann ré b'éara agur tréite dume, agur cuípeann ré náiríum i n-áit a céile go minic.

Níl aon am ari leit ag an mbáir; tagann ré ari cuípeadó gan iarrainn i ngan fior d'úimh, agur tácaí cróca 'un bealaíse i n-áit ari, 'reáid, agur i n-áit ari mórmeadó m'a' mairt leir. Tá ré in sac ait agur le fágail in sac ait 'pan am céavna. Ní féirí leir an té d'á cumaéartairge a mealláid, ná don té d'á glice a fíeadant, ná don té d'á cumaéartairge aíeadant a tabairt úto. Ní ceannochaó ór an traoígal reo agur a éupi i utéannta a céile an bár. Ir rónt clárdreamh é naé utagann meiris ná maoladh ari, if oír é a bior a' ríomh-largairt agur a' ríomh leatáin i gcomhúidé; if lion é a utéannta sac dume i b'fártó ann; if phróirn é a gcaithe fáid dume beannuáit ait, agur if épic é a caitear fáid neas fuingst, agur if épic é a caitear fáid dume agamh ioc.

Gan amípead, if iongantaí, aipiteacá é an bár naé féirí a tuigint ait amáin iarr reo a fágail bár agur naé gcluimtear rsgéal ná rsguan uatu.

CAOIMEADÓ.

Tar éir an uair beit beannuigthe ag an rsgéairt éairí rluas daoine roip mná agur fír iarr ari fém ari a nglúiní tar éis timéall le ciúinair na huaise, agur tar éis a' caomeadó ór ait. Da ríomh leis an raoígal reo agur ari aon caomháid ari a' caomeadó ari a' éant ron am céavna, a' molas an té a b'í ran uair & a' tabairt a mbriúteamhnaír ari. Amantata ní caomeadó an té a b'í ran uair a b'íomhán éoc a b'í, ac a' caomeadó dume eicín eile.

Tar éir an caomháid agur mac alla na gencoc éairí rluas daoine go raiubh an caomháid reo rsgéairt ari fud na tíre mórle go léir. B'ait na caomháidí iarr, agur ba binn uig a nglúin. Do ríomh a seudo goitír éairí rluas daoine go bhusaireadair oileamhant ari leit ari an gcaoi ba éocír caomháid a d'éanamh. B'í na caomháidí a' caomháid agur a' éant ron am céavna, a' molas an té a b'í ran uair & a' tabairt a mbriúteamhnaír ari. Amantata ní caomeadó an té a b'í ran uair a b'íomhán éoc a b'í, ac a' caomháid dume eicín eile.

cama i n-a nuaistí, agur v'fan mire as an teinid go marom.

O'mraigis liom lá ari n-a bára. Ir gairid a b'i mé a' riubal ari an mbócaí nō go b'faca mé an bheit céadóna, agur iad i na scodla. O'éaluis mé taptú san iad mé aipeadait. Tháinéóna an lae rin támuis mé com fada le baile mói a b'i véanta i n-a ce na faippe. Suir mé ríor ari b'faca an mara i éonac mé ra sceladáic báid beaga báid scartú, agur ari m'focal ní fácas ní ir mó ari éi mé rium ann fór.

Ir gairid go b'faca mé a' tigseáct ipteacáitcás os agur cuimhne aige. O'írlis mé ríor ari a' tráis go uti é nō gur céadónis mé é, gorté an éiall a b'i leir na báid beaga a bheit annam, nō ari le aon dhuine amán uilis iad. Dubairt ré náib eadó, agur náib aon ainn amán a b'i uilis oíche, agur v'inni ré annam ainnmeada na mbád uilis dom mair aineasfar mé leat: púcaí, an gheobideach, an cuimhneach, báid reón, báid rompa, an hooker, agur an rhooneer, agur an yacht.

O'fiaifuis mé de "Gorté'n ragar roicis móir feicim fad madaise ra gcuain amáe." "Sin long" aiveiri re "támuis ari tip céadóna, a dtug an captaín ní cladais tú, agur tá ri annam le fada. O'fiaifuis mé do an iomphóda ré amáe com fada leí me nō go b'fearann i. "Ó, beannacht De Duit," aubairt ré, "n'leisfead an fáitcior v'annaead túl i n-aice téi. Tá éiile bheitidéad riabáin agur iars aipteacáitcás ra b'fearann cuimhni uifti as ite an luité atá intí, agur bheitéad i gcontubairt go flosig-fiosr' tú." O'fiaifuis mé de annam an mbeadó ríor aige aon teac lóiftean imp an mbaisle a bheit feileannáid le cuij ruas ann. Dubairt ré liom go gcomhigead a máthair fém lóirtí. Sáib mé buróca leir, agur v'fan mé an oróche leir.

Lá ari n-a bára, b'i mé a riubal tapt agur a' tágáil ríoc ari sac ém-ní, a' ní riab a' dul idir mé agur codaí na hordeé a' cuairt a tabairt iap an luing móir. An t'fionnáid lá, éuaird mé go uti an cuan agur tús mé an báid beag liom agur péipe maroí páma, agur níos ríao mé riath gur iomair mé amáe com fada leir an mbád mói.

P. O. meárait a éum,
sean o mocháin a éi ari páipéar.

Tomás O. Catháin,
Lón-Ceannairde,
SRÁID na SIOPAÍ,
1 nGALLUM.

Biaid, Tae, i Fion ari feabhar.

COLÁISTE IGNÁIRDE NAOMHA.
(Cumann Fora.) : : 1 nGALLUM.

Coláirte lóir-meádonas é reo a b'fuit teagars dá tabairt ann ari na cruaibháca fogluma a cuimhneart dhuine i gscruth a dul go holtsoin nō a dul i n-éadan gnóta trácht-ceannaisceasta. Aipe ari leitc dá tabairt do gáruim óga. Páipe báire ari éuaird an tigse. Le sac uile usdair fáisail, ríomh as an AIRCHINNEAC.

AN SIOLLA DUÓ

a SSRÍOBH

miceál O. mairle

le fáisail 6

COMHLAET ORDEACÁIS NA HÉIREANN,

89 Sráid an Talbotis,

Dáile Óta Cliat.

Leat-cóimhne a Luac.

TOBHAR ÓDEIRÍO AN DOMAÍN

Úi pi ann fadó, agur b'i t'riúr mac aige. Támuis pian i gceataim ari pi, agur b'i ré a' dul ó dochtúir go dochtúir agur b'i ré a' rápú ari dochtúir ari b'ic a fáisail a leisearpa é. Faoi Ódeiríod éuaird ré go uti an Dall Slíc, agur v'fiaifuis ré de a' riab juto ari b'ic le fáisail a leisearpa é. Dubairt ré leir naic riab juto ari b'ic le fáisail a éuaird b'feara ari a' amán buirdéal den uisce a b'i le fáisail ari Tobair Ódeiríod an Domáin.

Annnam, támuis an pi abaire agur sain ré ari a t'riúr mac agur v'fiaifuis ré den mac i píne a' ngáibhád ré ari t'riúr buirdéal den uisce. Dubairt an mac i píne go ngáibhád. Annnam, v'fiaifuis ré an ceirt céadóna den dhuina mac agur dubairt reirean go ngáibhád. Cuij ré an ceirt céadóna ari an t'fionnáid mac agur fuaipi ré an fiaifuis céadóna.

Dubairt an pi leobháit annam cibé mac den t'riúr a t'riúr an buirdéal uisce éuaird go utiúr an ré fém an piogácht do.

Úi go maic agur ní riab go hole. O'mraigis an t'riúr mac leobháit, as iarráid an tobar a fáisail amáe, agur nuair a támgeadar go uti eorp-bócaí dubhádar le n-a céile go mbád céart do éiule dhuine a toga bócaí a t'gáil agur imteacáit ari a' náib rím.

O'mraigis an mac ós bócaí do fém. O'fan an bheit eile i utig órta agur dubairt ríao le n-a céile go b'fearaíor annam, agur nuair a t'iofraí an mac ós go mbamfead ríao an buirdéal de.

O'mraigis an mac ós piomé, a' cup tuairpír cár ngeobád ré Tobair Ódeiríod an Domáin, agur faoi Ódeiríod éuaird ré go uti an Dall Slíc, a b'i i na cónnmhíde ari b'fuaipé a fiaifuis.

"Tá reabacá a' gároáil na fiaifuis," ari reirean, "agur níos leis ri aomneac hiam tapt tú. Agur, fiaifuis, tá a' méir atára piogácht i n-a scodla ríomh dhuine, agur capaill, agur ba, agur éanlait, agur éiile juto beo atá ann, agur b'eo go ceann b'liaóna. Nuair a coitlócar ríao b'liaónam ní coitlócar ríao ari go ceann reacáit níbhláona. Agur fiaifuis, tá lion ór cionn an tobar, agur aomneac a' giorrás an lion murra utóige ré go dear éadrom é, d'uirpóca ré an piogácht."

"Dáile" aiveiri an Dall, "b'fuit voigha maic a'." Dubairt an plait ós leir go riab ré i níon éan ari b'ic a tágáil leir an raišeado a bheit ari a'rgiatán as imteacáit. "Téigis ari mo órúim" aiveiri an Dall, "agur fiaifuis mé le do tabairt ipteac. Tús ré dá buirdéal do, le dá buirdéal uisce a tabairt ari an Tobair. Nuair a b'fuit ríogáil mói amuig ari a' b'fearann v'fiaifuis an Dall do an b'faca ré aon ceid a' teacáit.

"Sin é an reabacá" aiveiri an Dall. "Anoir, a b'udáill má ériúinig tú 'mam, ériúinig.'" Caiet ré an raišeado leir, agur b'ain ré iomphó ari.

O'fiaifuis an Dall de ari leas ré é. "Mion leas," ari reirean, "a' b'ain mé iomphó ari." "B'udáill maic," aiveiri ré, "t'iofra ré aript." Támuis ré an dhuina huair, agur caiet ré raišeado eile leir, agur cuij ré an reabac faoi'n b'fiaifuis."

"Ari cuit ré?" aiveiri an Dall.

"Cuit, agur tá an fiaifuis dears ran ait a n'eacáit ré ríor."

"Fear maic. Ir turá an fear ari feair ari cuimhne ari mo órúim 'mam.'

O'mraigis leobh, agur slacádar cuan ran oiléan a riab an Tobair ann. Annnam dubairt an Dall Slíc leir an mac pi an lion a tágáil go ní-péir, ní do n-airishead an lion é a' tágáil an uisce go nouireócaí ré an piogácht. Nuair a éuaird ré ipteac ari tip a' tappaint ari an Tobair do, éonac ré ámúr mói, agur tús ré fá deara go

riab na capailli i n-a scodla, na ba, na ceapcaí, na h-éim, go léir i n-a scodla. Ní riab juto ari b'ic beo taobh ari b'ic t'imeall ari an áit naic riab i na scodla. Ari aon éor, éuaird ré go uti an Tobair, agur tós ré an lion go nír rocair, agur lion ré a báid buirdéal, agur níos aipis an lion báid utóigáil iad.

(Ari leanamaint).

S. O MOCHÁIN DO RÍOMH RÍOR.

EADAC SAEDEALAC ari feabhar te

FAGAIL 6

PROINSIAS MAC DONNÉADA 7 A COMH:

: : 1 nGALLUM. : :

A éiup tlútar i gcomháit le déantár na hÉireann a éiup 'un cinn.

PROINSIAS MAC CONMAICHEAL

1 A COMLUCT.

DÍOLTÓIMI 7 REACADÓIMI

TAE, FIONTA 7 DEACA.

: : 1 nGALLUM.

NÍ CÍS LE DOINNE A PIÁD NAIC B'FUIL EAPRÁD
— DÚTECARAÍD GO LEOR ANNREO.—

TÁ CULTAÍ 7 CÓTAÍ MÓRA NAIC
B'FUIL RÁPÚ I NA SCIONN AS

ANTOINE Ó RIAIN,
SRÁID NA SIOPAÍ,
:: 1 nGALLUM. ::

"PÁINNE AN LÁE."

PÁIPÉAR OFIGEAMHAIL CONNPAÍD NA SAEDEAL. MÁ'R SAEDEAL TÚ, CEANNUÍS AGUR LÉIS SAC REACHTÁIN É.

SÍONTÚS: (LE N-IOC PIOM RÉ)

BLAIAN ..... 10/10.
LEAT-BLAIAN ..... 5/5.
RÁITE ..... 2/9.

LEATANAÉ DO MACAIB LÉIGINN ANN SAC REACHTÁIN. TEAMPASÍ RPEIRIALTA DO CHAOBAÍDA, COLÁIRTÍ, SCOILEANNA.

AN BAIMISTEOIR,
25, CEAPNÓS PAPNEU,
AT CLÍAT.

CLOÍCAR ÓIRDO NAOMH URSULA, 1 SLÍSEAC.

OIDEACÁR I SCÓIP NA HOLTSGOILLE I SCÓIP RÍOMH ÁN RÍOMH-MEÁDONAÍS, NA MBANNE. CUMANN NA CEOLTÓIR, I.S.M., THÁCTALA, SGOLÁIREACHTA O. SEACÁIR NÁIRIÚNTA, TC. TÁ RÍOL TIGSEACAIR I LEIT AGANN.

DIAHMUIR Ó DONNABÁIN,

SAC RÁGAR TORADÓ, RÍOT, MILREÁN, TC.

SRÁID SEATA LIAM,

1 nGALLUM.

AN STOC

*****

ORDÚ *****

*****

TON *****

MBAIMISTEOIR,

COLÁIRTE NA H-OLTSCROILLE,

NA GALLUM.

A CAPA,

CUIJ CUGAM ..... CÓIPEANNA

DEN STOC SAC MI GO CEANN.

AIMM .....

SEOLAD .....

An t-áit leat £5,000,000 a coinneáil in Éirinn?

Béirte Saeóil na hÉireann an capa mór rún airgead saé bliain do Séan Úrúe i ngeall ar airgead Urradair, ar Lócaú, ar Tionóire agus ar Saoigal Daomh, agus caillíont ceart d'Éirinn ipead £80 ar saé £100 de réamh.

An Saeódeal-comhluict taiscve um Urradás Náisiunta, Teoranta (The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG & 30 FAITHCHE AN CHOLAISTE, ATH CLIATH

Cuirteas le véantúr na hÉireann.

TOMÁS PÁMAR & A COM.
muilteoirí pláin,

1 nGallimh.

b. V. ó hÉIMÍS,
lón-éannaire,
GALLIMH.

Saé rúo ar feabhar.

S. T. ó COISDEALBHA,
an ceannós,
GALLIMH.

An feoil ir feair le fágáil aige.

p. O CAOMÁNAIS, ph. C.
m.p.s.i.
SRÁID ÁRD,
na gallimhe.

Ó NEILL & A COM.
GALLIMH.

Dioltoimh bhosg & leictair.
Cuirtear veir ar briosgaí an móiméad o tágair riao íreac.

Teac Ópta Uí MATSAMHNA
SRÁID FOSTER,
1 nGallimh.

Aordeáct san locht.

TOMÁS BREATHNAÍC,
lón-éannaire.

an ceannós, 1 nGallimh.

Tear-mhreab, Taorðean-óibheasá, agur foingneamh Tighe.

ROIBÉARD MAC DOMAINE,
SRÁID DOMHNAIC, GALLIMH.

Mumhá cén-rseil:
"plumbur," GALLIMH

FÁINNÍ

Má teartuigean fáinní uait rígsíob éugam-ra & cumphaeo éugat leabhrán a bhfuise tá saé eolair i n-a dtaoibh ann.

Tairdeána faidh uait an éaoil le airgead

& amhráin a fábháil & trioblóid a feácláint.

S. FALLER, 1 nGallimh.

Bu ceart tá saé Saeóilgeoir i mbaithe
áta Cliat san aon ariamh do éeannaí.

áct

Eran

ui

Cinneide

an t-árdán is fearr d'á n-óeantár.

124 SO OTI 131 SRÁID PARNELL

ásgur

bácais naomh pádraig.

Baile áta Cliat.

Súdán—3141.

CUMANN URRADÁIS CATRAC
Baile áta Cliat.

4 SRÁID UACHTARAÍC US CONAÍL,
1 mbaille áta Cliat.

Comhaimsear le Caireal na Riois,
Comh Saeódealach le Teamhair na Dtmhat
Comh teann le aon pleibh in an gcaidé
Cumann Urradair Catrac át' Cliat.
Connigmír i nÉirinn an t-airgead,
Úisíodh ag Seán Úrúe mar a bhearr,
ásgur beiró an t-ád oíráinn fearta,
áct ciatl a beir agamh aphaon.

NÁ DÉAN FAILLÍSE SA SCÚIS.

CUMANN URRADÁIS.

MUINTIR NA HÉIREANN

Tá an teact-ísteac anois of ciomh £25,000
Tá téamaí capaí eacu t'úrradair raoisán
ásgur t'úrradair-realaodach.

Tá fíli-ionáir uata.

ÁRD OFÍS:

16 CEARNÓS PARNELL,
ÁT CLÍAT.

AN HALA LEIGHS.

SRÁID SEATA LIAM & SRÁID DOMHNAIC,
na gallimhe.

Saé leigear ar feabhar & ar ghlome.
Seán ó PAROLÁIN, I.P.S.I., poiticeoir

EADÁC AR FEABHAS.

MÁS MIAN LEAT EARRAIDÉ
FOANTA FÁIGHAN AR A LUAC
TEIRIS SO TEAC : : :

MÁIRTÍN US BHRAONÁIN,

SRÁID NA SIOPAÍ,

1 nGallimh.

AR FÁSAIL ANOIS

AN DARA CUR AMAC (AIT-TRÍNDUBH).

poctóir Saeóilge le
fuaim saé focail

A Chúl i scéil don leisceoir

SÉAMUR Ó DUILINNE ÁSGUR
PÁDRAIC Ó DÁLAIS

A cuir le céile

220 leathanaís. Luac 2/6 gian
bporta 2/9.

Tá tuairim ip 10,000 focal ann, na focal
atá i n-úráid vo gnáth. Beiró an leabhar reo
i n-a cul toplaic don mac léiginn, don
teartalaíde & don duine gnior tráchtáil in
áit a bhearr a bhearr Saeóilge ar labairt ann
Séamur aitheis "The Irish Newr," so noeachna
Séamur Ó DUILINNE & Pádraic Ó DÁLAIS
nuo le cuir na Saeóilge a cuir ar agair
nac noeachna ó ríshioch an t-dáil eogán
Ó Siadhá a cuir leabhar.

COMLUÍCT OIRDEACÁIR NA HÉIREANN TEORANTA.

89 SRÁID TALBÓIR, ÁT CLÍAT ÁSGUR LUAC
VIOLTA LEABHAR PHÉ CÉILE.

SÉAMUS Ó BÉACÁIN

Ceannairde Suail & lománpóir.

SRÁID MEADONAÍC NA GALLIMHE.

Tá an tae ip ip feair i gConnaicta & so leor
neite eile atá maictanach le fágáil i dtiúis

MONICA NÍC DONNCAÓDA,

SRÁID ÁRD NA GALLIMHE.

Tá teac a bhearr compóint ann ag

SÉAMUS Ó LAIDE,

SRÁID DOMHIC FOCHTAIR NA GALLIMHE

"Tosa Saéa biro & rean Saéa thíse" aige.

Ó HÉIREAMHÓIN.

Carráinnai & gluairteán & sléar rocheaire.

SRÁID EYRE NA GALLIMHE.

Céannais éadaí ar bhearr teartuigear uata
ag tiúis . . .

COMAIR UÍ CATAIL,

1 nGallimh.

Áit a bhearr sé tú luac do éito airgead.

Printed for the Publishers

At the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway;